

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felperesnek az I. r. és a II. r., a személyesen eljáró III. r., IV. r., a VI. r. alperesek ellen élettársi közös vagyon megosztása iránt a Kecskeméti Városi Bíróságon 15.P.21.388/2006. szám alatt megindított, majd a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2.Pf.22.053/2009/20. számú ítéletével befejezett perében a felperes által 84. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. május 24. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. r. alpereseknek személyenként 20.000 (húszezer) forint - ÁFÁ-t is tartalmazó - felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s

A felperes és az I-II. r. alperesek jogelődje, aki 2004. január 7-én - végintézkedés nélkül - elhunyt, 1995-től a jogelőd haláláig élettársi kapcsolatban éltek. Közös lakásuk a K. hrsz. alatt felvett és természetben a L. Zs.nna utca alatti házas ingatlanban volt, amely 1155/2730 hányadban a jogelőd tulajdonát képezte, míg az ezt meghaladó tulajdoni hányad tulajdonostársai jelenleg a II. és III. r. alperesek.

Az I-II. r. alperesek jogelődje az ingatlan hányadát (annak édesanyjától történt megvásárlását követően) felújította, amely felújítás értékemelő hatásából - az alapul szolgáló költségek idejét figyelembe véve - 3.500.000 forint esik az élettársi vagyonszaporulat körébe.

Az élettársi vagyonszaporulat alatt a felperes és az I-II. r. alperesek jogelődje különféle ingóságokat is vásároltak, közöttük 2002. novemberében a felperes magánszemélyként 3.550.000 forint vételárért - amelyből az előtörlesztés 1.100.000 forint volt, míg a hitel 5.094 forint/hó törlesztendő részletekben 2.450.000 forint - egy F. S. személygépkocsit. A hitel törlesztéseként az I-II. r. alperesek édesapjának (jogelődjének) a halála után a felperes

egyedül 2.552.394 forintot fizetett vissza, majd a személygépkocsit eladta. A felperes, aki egyéni vállalkozóként tevékenykedett a vállalkozása keretében 1999-ben kötött szerződéssel egy F. T. kisteherautót lízingelt. A gépjármű vételára 5.462.500 forint volt. Előtörlesztése 1.638.800 forint, míg a pénzügyi lízingdíjat 60 havi 86.600 forintos részletekben kellett megfizetni. A felperes az élettársa elhunytát követően 865.295 forintot fizetett meg. Az életközösség megszűnésekor a F. S. személygépkocsi forgalmi értéke 2.704.000 forint, a F. T. kisteherautó forgalmi értéke 2.000.000 forint volt.

Az élettársi közös lakásul szolgáló ingatlan felújításához 2001. évben az I-II. r. alperesek édesapja 2.500.000 forint hitelt vett igénybe. E hitelből 2004. márciusában az I-II. r. alperesek 2.266.394 forintot törlesztettek. Az I-II. r. alperesek jogelődjének halála után a jogelőd ingatlanrészét a felperes használta, amellyel kapcsolatban őt a másodfokú bíróság 413.320 forint, felülvizsgálati kérelemmel nem vitatott használati díj megfizetésére kötelezte.

Az élettársak együttélés alatt a felperes vállalkozóként, az örökhatározó jogelőd alkalmazottként végzett jövedelemszerző tevékenységet. A felperes vállalkozói kivétjének és a jogelőd munkabérének összevetésével az elsőfokú bíróság - a másodfokú bíróság által helybenhagyottan és felülvizsgálati kérelemmel nem támadottan - az élettársaknak a vagyonszaporulatuk létrehozásában való vagyoni közreműködésük arányát - a jogelődre kedvezőbben - 25-75%-ban határozta meg. A felperes vállalkozásának évi bevétele 1999. és 2004. év között 38.000.000 és 99.000.000 forint között mozgott és a könyvelésének az adatai szerint igen jelentős összegű költséget számolt el - egyebek mellett - a lízingdíjakat is.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében az élettársi közös vagyon megosztásaként a felperest kötelezte, hogy az I-II. r. alperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 3.581.000 forintot fizessen meg. Ezt meghaladóan az I-II. r. alperesek viszontkeresetét és a felperes keresetét elutasította. A felperest a III-VI. r. alperesek részére fejenként 1.000 forint perköltség és az állam javára - külön felhívásra - 433.600 forint, míg az I-II. r. alpereseket egyetemlegesesen 78.600 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

Ítéletének az indokolásában az elsőfokú bíróság az élettársi ingóvagyon - közöttük az említett személygépkocsi és kisteherautó - összértékét 5.928.000 forintban állapította meg, amelyből az I-II. r. alperesi jogutódok birtokában 590.000 forint értékű ingóság, míg a felperes birtokában (a két gépkocsival együtt) 5.338.000 forint értékű ingóság van. Megállapította továbbá, hogy az I-II. r. alperesek jogelődjé ingatlanán az élettársi közösség alatt történt

felújítási munkák a felperes elsődleges kereseti kérelme szerinti tulajdonrész iránti igényt nem alapozzák meg, de e munkák 3.500.000 forint értéknövelő hatásából a felperes a szerzési aránya szerinti hányadra igényt tarthat. A felperesi szerzési arányt pedig - az adókivetés alapjául szolgáló minimálbéres felperesi jövedelemadó-bevallás és a jogelőd munkabére összevetésével - 25%-ban határozta meg, amelyre figyelemmel a 3.500.000 forint forgalmi értéknövekedésből a felperest illető megtérítést 875.000 forintra tette. Ebből viszont 2004. január 7-től 2005. márciusáig terjedő időre a perbeli szakértői vélemény szerinti 600.000 forintot, mint a felperest az I-II. r. alperesek javára terhelő használati díjat levont. Így az alperesektől a felperes javára járó összeget 275.000 forintban állapította meg. A szerzési arány alapulvételével számolta ki az ingó értékkülönbözetet, amely a felperestől az I-II. r. alperesek javára (a korábban írt összértékhez képest és birtokhelyzetre is figyelemmel) 3.856.000 forint. A kölcsönös követelések beszámításával jutott a felperes 3.581.000 forintos marasztalásához.

Ítéletének részletes indokai között az elsőfokú bíróság - egyebek mellett - arra is kitért, hogy a gépkocsik különvagyonba (kizárólagos tulajdonába) tartozását a felperes az I-II. r. alperes tagadásával szemben nem bizonyította. Ehhez ugyanis az a tény, hogy a teherautót a felperes a könyvelésébe „beállította”, nem elegendő bizonyíték.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett:

- az élettársi kapcsolat kezdő időpontját 1992-re kérte tenni,
- a szerzési arányt egyenlőnek kérte megállapítani,
- a 2004. november 6-át meghaladó időre az I-II. r. alpereseknek a használati díj iránti igényét elutasítani kérte,
- a F. T. és F. S. gépkocsikkal kapcsolatban elsődlegesen a különvagyoni igénye elutasítását sérelmezte vagy másodlagosan legalább az általa az élettársa halála után kifizetett lízingdíj, illetőleg hiteltörlesztés elszámolását igényelte.

A másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét nem fellebbezett részében nem érintve részben megváltoztatta és a felperes marasztalásának az összegét 1.397.654 forintra leszállította azzal, hogy abból az I-II. r. alpereseket személyenként 698.827 forint illeti. A felperes által az államnak fizetendő illeték összegét 291.740 forintra szállította le, míg az I-II. r. alpereseket egyetemlegesen terhelő illeték összegét 121.130 forintra felemelte. Az illetékes földhivatalt az ingatlanra feljegyzett perindítás tényének a törlésére megkereste. A felperest az I-II. r. alperesek javára személyenként 40.000 forint 15 nap alatt teljesítendő részperköltségben marasztalta. Az állam javára

külön felhívásra a felperest 214.900 forint, az I-II. r. alperest személyenként 64.700 forint le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.

Ítéletének az indokolásában a másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban lefolytatott részbizonyítás adatait is értékelve az elsőfokú bírósággal mind az élettársi kapcsolat kezdő időpontja, mind a szerzési arány tekintetében egyetértett és az elsőfokú bíróság vonatkozó megállapításait további indokokkal alátámasztotta. Így - többek között - kitért arra, hogy a felperes csak állította, de az I-II. r. alperesek tagadásával szemben bírói felhívás ellenére sem bizonyította, hogy a vállalkozásából az adókimetés alapjául szolgáló bevallott jövedelmét meghaladó jövedelmet ért el. Az I-II. r. alperesek elismerésére tekintettel viszont a felperesnek a perbeli ingatlanból való elköltözése idejét 2004. november 16-ára tette, amelynek eredményeként a felperest terhelő használati díj összegét 600.000 forintról 413.320 forintra leszállította. A gépkocsinak az élettársi közös vagyonhoz tartozása tekintetében az elsőfokú bíróság jogi indokait kibővítette. Rámutatott, hogy miután egyéni vállalkozói tevékenységet az 1990. évi V. törvény 2. § (1) bekezdése alapján csak természetes személy végezhet, tehát a Ptk. 8. § (1) bekezdése szerinti jogalany, e természetes személy jogviszonyaira a Polgári Törvénykönyv, a pénzügyi jogi, a gazdasági jogi, valamint az adójogi szabályok az irányadóak. Bár az egyéni vállalkozó a Ptk. 685/C. §-a szerinti gazdálkodó szervezetnek minősül, maga az egyéni vállalkozás az e tevékenységet folytató személytől független, önálló jogalanyisággal és elkülönült vagyonnal nem rendelkezik. A számviteli és az adójogi szabályok szerinti nyilvántartásban feltüntetett az ún. vállalkozói vagyonnak nem maga a vállalkozás, hanem a vállalkozói tevékenységet folytató természetes személy az alanya, aki e tevékenységéből eredő tartozásokért az egész vagyonára kiterjedő korlátlan felelősséggel tartozik. Ugyanakkor miként közös vagyon az életközösség alatt a vállalkozói tevékenységéből keletkezett vagyonszaporulat, az említett idő alatt keletkezett adósság pedig közös adósság (BH 1998/233.). Mindezekből következően a gépjárműveket az elsőfokú bíróság helyesen tekintette élettársi közös vagyonnak, de tévesen nem számolta el az azokkal kapcsolatos, az életközösség megszűnésekor még ki nem egyenlített lízingdíjat és hitelt. Ezekből a felperes a Ford T.tal összefüggésben 865.295 forintot, a F. S.val összefüggésben 2.552.394 forintot teljesített, amelynek 75%-át az I. és II. r. alperesek - a szerzési arányuknak megfelelően - a felperesnek megtéríteni tartoznak. Ez az összeg 648.971 + 1.914.295 forint. Az élettársi közös vagyon teljes körű megosztása érdekében értékelni kell ugyanakkor azt is, hogy az ingatlanra felvett 2.500.000 forintos hitel az életközösség megszűnésekor fennmaradó részeként 2.266.394 forintot az I-II. r. alperesek törlesztettek a hitelintézetnek, amelynek 25%-át, azaz 566.600 forintot a felperes tartozik az I. és II. r. alperesnek megtéríteni. Ez utóbbi térítési

kötelezettség és a felperest terhelő leszállított használati díj levonásával az I-II. r. alperesek a felperesnek az ingatlannal összefüggésben 461.680 forinttal tartoznak. Az ingóságok értékének az elszámolása eredményeként a felperestől az I-II. r. alpereseknek járó összeg viszont az elsőfokú bíróság által megállított 3.856.000 forint értékkülönbözetből nem csak e 461.680 forinttal csökken, hanem a fentiek szerinti adósságtörlesztés megtérítése folytán $648.971 + 1.914.295 = 2.563.266$ forinttal is, amelynek eredménye 831.054 forint felperesi térítési kötelezettség lenne. Ez viszont kiegészül az építkezésre felvett hitel adósságtörlesztése folytán az alperesek egyedüli törlesztésének 25%-ával, azaz 566.600 forinttal, amelynek eredménye 1.397.654 forint felperesi térítési kötelezettség, amely az I-II. r. alpereseket a Ptk. 607. § (2) bekezdése alapján nem egyetemlegesen, hanem egyenlő arányban illeti. Az illeték és perköltség viselésének a kötelezettségét az érdemi döntéséhez igazodva a másodfokú bíróság szintén részletesen megindokolta.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen a másodfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a felperesnek az I-II. r. alperesek javára történő marasztalása teljes mellőzését kérte. Másodlagosan a másodfokú és elsőfokú ítéletek hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta. A felülvizsgálati kérelemben foglaltaknak történő helytadás esetén perköltséget igényelt és kérte a végrehajtás felfüggesztését is, amely kérelmét 2. sorszámú végzésével a Legfelsőbb Bíróság elutasította.

A felperes megsértett jogszabályként az 1995. évi CXVII. törvénynek a költségek elszámolását taglaló 3. számú melléklete I/1-2. pontjában foglaltakat, továbbá a jogalap nélküli gazdagodást (a Ptk. 361. § (1) bekezdését) és a Pp. 206. §-át jelölte meg.

Felülvizsgálati kérelme az elszámolási tételek körében arra irányult, hogy a F. T. kisteherautót és a F. S. személygépkocsit a Legfelsőbb Bíróság a közös vagyonból a felperes kizárólagos tulajdonaként mellőzze. Azt nem vitatta, hogy a másodfokú bíróság a vállalkozás vagyona és a vállalkozói tevékenységet végző magánszemély vagyona egybeesését helyesen állapította meg, de álláspontja szerint abban tévedett, hogy a lízingdíjakat illetőleg a hitelt az élettársak az együttélés alatt közösen törlesztették. A F. T.-ot az 1995. évet, tehát az élettársi kapcsolatot megelőző ügynöki tevékenységéből származó jövedelméből vásárolt gépkocsi 1998-ban történt eladási árából vette és a lízingdíjat vállalkozása bevételeiből fizette, azt költségként elszámolva. A Ford T. a vállalkozói tevékenységét szolgálta, akárcsak a F. S., amelyre vállalkozói hitelt vett fel és azt is vállalkozói bevételeiből

fedezte. Minderre jogszerű lehetősége volt és megvalósulását a könyvelése bizonyítja. Ezek a költségek is okozták, hogy a bíróság előtt csak „kisebb” összegű vállalkozói hitelt tudott igazolni.

Az említett gépkocsiknak a közös vagyon köréből való mellőzésére irányuló felülvizsgálati kérelmén kívül a felperes még egy tételt támadott, nevezetesen a másodfokú bíróság által a terhére az építkezési hitel törlesztéséből eredő 566.600 forintos megtérítési kötelezettségét. Előadta, hogy a másodfokú eljárást követően történt tájékozódása során kiderült, miszerint az I. r. alperes a másodfokú bíróságot az általa végzett állítólagos hitel törlesztéssel félrevezette. A hitel ugyanis hitelfedezeti záradékkal ellátott 3 db életbiztosítási kötvénnyel nyert kiegyenlítést, hiszen az említett kötvényeknek a hitelt nyújtó bank volt 100%-ig, illetve a hitel kiegyenlítéséig a kedvezményezettje és csak az ezen felüli biztosítási összeg volt más kedvezményezett számára kifizethető. Az új előadását bizonyító biztosítási iratokat a felperes csatolta.

Az I-II. r. alperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására és perköltség megítélésére irányult. A hitelfedezeti biztosítási szerződésekkel kapcsolatban az alperesek azt hangsúlyozták, hogy azok meglétéről a felperesnek már a per során korábban is tudnia kellett, hiszen az egyik szerződésnek 50%-os kedvezményezettje volt, amely alapján 2004. évben a biztosító a felperesnek is és az I. r. alperesnek biztosítási összeget fizetett. A biztosítási díjakat egyébként is csak az I-II. r. alperesek jogelődjének a jövedelméből vonták és a 2.267.000 forint teljesítéséből eredő felperesi marasztalást a felperes 25%-os szerzési arányára tekintettel a részére kifizetett 600.000 forint biztosítási díj megfelelően kompenzálta. Így a jogalap nélküli gazdagodás - amely törvényhelynek az alkalmazása az élettársi közös vagyon megosztása iránti perben egyébként is kizárt - az alpereseknél nem következett be. A gépkocsikkal kapcsolatban azzal érveltek, hogy a személygépkocsi a felperes magánvagyon volt, míg az egyéni vállalkozókat megillető költségelszámolási szabályok megsértésére a T.tal kapcsolatban a felperes a konkrét jogszabályhely megjelölése nélkül hivatkozik.

A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint nem alapos.

A felülvizsgálati eljárás olyan rendkívüli jogorvoslati eljárás, amelyre a Pp. XIV. fejezete különleges eljárási szabályokat tartalmaz. E különleges eljárási szabályok alapvetése, hogy a felülvizsgálati kérelem csak jogszabálysértés esetén vezethet eredményre (Pp. 270. § (2) bekezdése), mégpedig az eljárási szabályok megsértése esetén csak akkor, ha a kifogásolt eljárási szabálysértés az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt. A mérlegelésre vonatkozó Pp. 206. §-a szerinti szabály megsértése,

mint az ügy érdemi döntésére kiható eljárási szabálysértés csak akkor állapítható meg, ha a bíróság iratellenes, ellentmondó, a per adataiból okszerűen nem következő megállapítást tett (BH 1995/2/103.). Egyébként a felülvizsgálati eljárásban a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéleti tényállás alapulvételével (BH 1996/9/505.) és a Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a rendelkezésére álló iratok alapján dönt. Bizonyítás felvételének a felülvizsgálati eljárásban nincs helye.

A felperes a fentiekben említett eljárási szabályokhoz képest az élettársi közös vagyon megosztásának a keretében az elszámolás tárgyává tett és felülvizsgálati kérelemmel támadott három tétel (két gépkocsi és az I-II. r. alperesek jogelődje által az élettársi együttélés alatti beruházásra felvett hitel törlesztése) közül az I-II. r. alperesek hitel törlesztésének az elszámolását az eljárási szabályok által meg nem engedett okból: saját előadása szerint is új tényállítással és új bizonyíték csatolásával sérelmezi. A felülvizsgálati eljárásnak azonban a fent idézettek szerint új tény nem lehet a tárgya és új bizonyíték a felülvizsgálati eljárásban nem értékelhető (Pp. 275. § (1) bekezdése). A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a meghozatalakor rendelkezésre álló periratok alapján bírálja felül (Pp. 270. § (2) bekezdése). Ezért a felperes által csak a felülvizsgálati eljárásban csatolt hitelfedezeti biztosítási szerződéseket - és az ezekre történt hivatkozással a beruházásra felvett hitelek törlesztésének a jogerős ítéleti elszámolását - a felülvizsgálati eljárásban érdemben értékelni nem lehetett. Ezáltal a Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértése (iratellenes, logikátlan, ellentmondó tényállás megállapítása) az említett, de a perben fel nem tárt hitelfedezeti szerződések miatt fel sem merülhet. A bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján csak a felek által rendelkezésre bocsátott bizonyítási anyag alapján határozhat, és csak a másik fél által vitatott tényekre folytat bizonyítást (Pp. 163. § (1) és (2) bekezdése). A felperes viszont az I-II. r. alperesek hiteltörlesztését a jogerős ítélet meghozataláig nem vitatta.

Ugyanez a jogi indoka annak is, hogy a F. T. gépkocsi vételárának a kizárólagos tulajdonából (az élettársi kapcsolatot megelőzően már tulajdonát képező gépkocsija eladási árából) történő finanszírozására a felperes a felülvizsgálati kérelmében már alappal nem hivatkozhat. A F. T. gépkocsinak az élettársi közös vagyonból kirekesztése érdekében ilyen - az élettársi közös vagyon vélelmének a megdöntésére irányuló - védekezést a felperes sem az első, sem a másodfokú eljárásban nem terjesztett elő. A felülvizsgálati eljárásnak viszont csak az lehet a tárgya, ami az első- és a másodfokú eljárásnak is a tárgya volt (BH 2001/4/172., 2002/11/447.).

A felperes birtokába került F. T. és a F. S. gépkocsik értékének a

volt élettársak szerzési aránya szerinti elszámolásakor a másodfokú bíróság jogszerűen indult ki abból - amit a felülvizsgálati kérelmében a felperes sem vitatott -, hogy az egyéni vállalkozónak a vállalkozása körében szerzett vagyona a magánvagyon. Így az a házastársi életközösség vagy élettársi kapcsolat fennállása esetén a házastársi közös vagyonba, illetve az élettársi közös vagyonba tartozik (EBH 2001/424.). Az I-II. r. alperes jogelődjének és a felperesnek az élettársi kapcsolata 1995-től 2004. január 7-ig állott fenn. Ezalatt a felperes pénzügyi (finanszírozási) lízingszerződéssel a F. T. gépkocsit 1999-ben vásárolta. A pénzügyi lízingszerződés esetén a szerződés megkötése és a dolognak a maradványérték fejében történő megszerzése időben ugyan elválik egymástól, de nem vitás a bírói gyakorlat abban, hogy az életközösség ideje alatt a házastársak-élettársak által közösen vagy bármelyikük részéről külön megkötött pénzügyi lízingszerződés alapján az életközösség ideje alatt használatra tulajdoni várománnyal megszerzett lízingtárgy - az egyéb vagyontárgyakhoz hasonlóan - a házastársak vagy élettársak közös vagyona. Az adott esetben kétségtelen, hogy a felperes és az I-II. r. alperes jogelődje együttélése alatt megkötött szerződés alapján az együttélés alatt a lízingdíj nem nyert maradéktalan kiegyenlítést, hanem abból 865.295 forintot élettársának elhunytát, tehát az életközösség megszűnését követően a felperes fizetett meg és ő szerzett utóbb tulajdonjogot. A pénzügyi lízingszerződés esetén azonban - hasonlóan más szerződésekhez - a Csjt. 27. § (1) bekezdésének az alkalmazása, valamint ehhez analóg a Ptk. 578/G. § (1) bekezdésének az alkalmazása során, ha a tulajdonszerzés és annak a jogcíme elválik egymástól, a közös vagyon-kizárólagos tulajdon elhatárolásakor a jogcím keletkezésének az időpontja, vagyis a lízingszerződés megkötésének az időpontja az irányadó. Az életközösség fennállása alatt megkötött lízingszerződés alapján tehát - egymás közti viszonyukban - mindkét élettárs tulajdonjogot szerez akkor is, ha a vételi jogot az életközösség megszűnése után csak az egyikük gyakorolta. A vételi jog gyakorlója pedig - itt a felperes - az élettársi közös vagyonba beruházott különvagyonának - értelemszerűen a másik fél tulajdoni szerzési arányának megfelelő - megtérítését igényelheti, ahogyan a jogerős ítélet a felperes javára az általa egyedül törlesztett 865.295 forint lízingdíj 75%-át - a kölcsönös követelések körében - elszámolta, míg magának a gépkocsi életközösség megszűnésekor értékének az elszámolása is - a magánvállalkozás keretei között történt szerzéstől függetlenül - a Ptk. 578/G. § (1) bekezdése és a jogerős ítéletben felhívott más törvényhely alkalmazásával a jogutódok és a felperes között jogszerűen a szerzési arálynak megfelelően kellett történnjen (EBH 2001/424.).

A fent kifejtettekkel szemben a felperes az adóalany és az adóhatóság közigazgatási viszonyában irányadó 1995. évi CXVII. törvénynek a költségek elszámolását taglaló 3. számú melléklete

I/1-2. pontjában foglaltakra a F. T. gépkocsi, de a F. S. gépkocsival kapcsolatos kizárólagos tulajdona megállapítása érdekében sem hivatkozhat, hiszen jelen perben a felperes és volt élettársa jogutódai közötti magánjogi vitát kellett eldönteni. Ebben a körben pedig a felülvizsgálati kérelmével a felperes egyébként sem a szerzési arányok kérdését, hanem a kizárólagos tulajdon és az élettársi közös vagyon elhatárolásának a kérdését támadta. A felperesi vállalkozásból elért tényleges jövedelemnek pedig nem az utóbb említett elhatárolás szempontjából, hanem a felülvizsgálati kérelemmel nem sérelmezett szerzési arányok szempontjából lehet jelentősége (BH 1997/1/24.). A F. S. gépkocsit illető felperesi felülvizsgálati azon érvelés, hogy a személygépkocsit vállalkozási hitelből vette és a vételár részleteit a vállalkozása bevételeiből törlesztette, a másodfokú bíróság által felhívott legfelsőbb bírósági iránymutatás szerint azért súlytalan, mert az élettársak egymás közötti viszonyában és a jogerős ítéleti elszámolás szerint a vállalkozás vitelével kapcsolatban felvett hitel éppúgy az élettársak szerzési aránya szerinti közös tartozása, mint ahogyan az élettársi közös vagyont terhelő hitel igénybevételeivel szerzett tulajdon az élettársak szerzési aránya szerinti közös tulajdona (Ptk. 578/G. § (1) bekezdése, BH 1998/233.). Az élettársi közös vagyon megosztása során a közös tulajdonnak az élettársi együttélés megszűnésekor értékén történt megosztása mellett a hitelnek az életközösség megszűnése utáni egyedüli - tehát kizárólagos tulajdoni forrású - törlesztése megtérítéséről kell a bíróságnak gondoskodnia, ahogyan a jogerős ítélet is határozott. Ez a felperes számára - az ő érvelésétől eltérően - az élettársak közös vagyon a megosztásakor is irányadó igazság és méltányosság elvét (BH 1984/6/225.) sértő rendezést nem jelent, hiszen a felperes javára az általa egyedül törlesztett igen jelentős összegű, a vételár hozzávetőleg 2/3 részének megfelelő (2.552.394 forintnak) hitel 75%-ának az I-II. r. alperesek által megtérítésével járt.

A jogalap nélküli gazdagodás szabályainak az alkalmazása - amire a felperes a felülvizsgálati kérelmében szintén hivatkozott - az élettársi közös vagyon megosztásakor pedig fel sem merülhet. A jelen perben érvényesített igények egészének a jogcíme az élettársi közös vagyon megosztása. A felek közötti jogvita pedig a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint nem bírálható el, ha a felek jogviszonyára irányadó speciális szabályok vannak (BH 1997/10/483.).

A kifejtetteknek megfelelően tehát a másodfokú bíróság a felperes és az I-II. r. alperesek közötti elszámolási perben a felülvizsgálati kérelemmel támadott felperesi megtérítési kötelezettségek tekintetében jogszabálysértés nélkül határozott.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal

támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás költségeiről a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, a 32/2003.(VIII.22.) IM rendeletben foglaltakra is tekintettel.

Budapest, 2011. május 24.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró.

A kiadmány hiteléül: tisztviselő